

**KURIKULUM
DJEČJEG VRTIĆA ČIGRA**

Zagreb, rujan 2024.

OSOBNÁ KARTA DJEČJEG VRTIĆA ČIGRA

ŽUPANIJA: GRAD ZAGREB

ADRESA: Radnička 50

Web: www.cigravrtic.hr

MAIL: info@cigravrtic.hr

TEL: 01 555 96 80

OSNOVAN: 2002.g.

OSNIVAČ: TRISET d.o.o.

RAVNATELJICA: Martina Pavić

OBJEKTI:

- PBZ KORPORATIVNI VRTIĆ, Radnička 50 - matični
- KAMPUS A1, Vrtni put 1

SADRŽAJ

1.	Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.....	4
1.2.	Odnos nacionalnog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i kurikuluma vrtića.....	5
2.	Kurikulum Dječjeg vrtića Čigra	7
2.1.	Misija i vizija Dječjeg vrtića Čigra.....	7
2.2.	Načela kurikuluma Dječjeg vrtića Čigra	8
	Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa	9
	Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom	9
	Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju	12
	Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.....	12
2.3.	Vrijednosti	13
2.4	Cilj.....	16
2.4.	Značajke kurikuluma vrtića.....	19
2.4.1.	Programi.....	24
2.4.2.	Vrednovanje	26
2.4.3.	Dokumentiranje u planiranju	28
2.4.4.	Profesionalni razvoj stručnih djelatnika vrtića	30
	Zaključak.....	31

1. Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

Stupanjem na snagu Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje kao službenog dokumenta propisanog u Republici Hrvatskoj koji sadrži temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi on postaje obvezujući dokument za sve vrtiće u Republici Hrvatskoj.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje:

- usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva (osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te razvoja kompetencija, ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve);
- utemeljen na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića);
- odražava specifična načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju te otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse).

Možda i najveća vrijednost ovog dokumenta je što u središte stavlja načela i ciljeve odgoja i obrazovanja, a ne sadržaje koji se trebaju usvojiti i ishode učenja. Njime je na određen način formalizirana dugogodišnja dobra praksa mnogih vrtića u Republici Hrvatskoj te potvrđena važnost i vrijednost autonomije vrtića i pluralizma pedagoških ideja.

1.2. Odnos nacionalnog kurikuluma ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i kurikuluma vrtića

Obveza je svakog vrtića da se kontinuirano usklađuje s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje sadrži polazišta vrijednosti, načela i ciljeve, a upravo ti ciljevi, polazišta, vrijednosti i načela predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma vrtića. Zadaća svakog vrtića pritom je pokušati iste u najvećoj mogućoj mjeri implementirati u svoje kurikulume uzimajući pritom u obzir svoje specifičnosti, odnosno modificirajući navedeno s obzirom na specifičnosti i potrebe svojih subjekata i zajednice u okviru koje njihova ustanova egzistira.

Kurikulum vrtića zapravo predstavlja implementaciju odnosno način provedbe Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje modificiran s obzirom na specifičnosti pojedinog vrtića odnosno posebnosti i potrebe dane ustanove, uključenih subjekata i šire zajednice. Pritom se valja odmaknuti od razumijevanja kurikuluma isključivo kao dokumenta i promatrati ga u užem smislu jer kurikulum vrtića podrazumijeva sve interakcije, intervencije, iskustva i događaje, planirane i neplanirane koji se odvijaju u okruženju planiranom tako da podržava razvoj i učenje djece odnosno podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića koja uključuje djecu i odrasle.

Kurikulum dječjeg vrtića, dakle, predstavlja otvorenu teorijsku koncepciju koja anticipira suvremena znanstvena istraživanja s područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te istu provodi, primjenjuje u svojoj praksi te je kontinuirano nadograđuje putem istraživanja, a u skladu sa svojim mogućnostima, uvjetima,

tradicijom, kulturom (u ustanovi i lokalnoj zajednici). Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan, razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikuluma usmjerena je na razvoj kapaciteta svakog pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta.

Mijenjanje i unaprjeđivanje odgojno-obrazovne prakse pa tako i gradnja kurikuluma podrazumijeva korištenje specifičnog istraživačkog pristupa odnosno podrazumijeva neselektivno promatranje cjeline s ciljem da se razumijeva upravo ta specifična cjelina. U tom smislu za izradu kurikuluma vrtića ne postoji jednoznačno rješenje odnosno kurikulum vrtića nije moguće propisati jer kurikulum treba biti otvoren i fleksibilan te se neprestano usklađivati sa svim neplaniranim, odnosno treba biti usklađen sa realitetom danog trenutka.

Iz tog je razloga izrada kurikuluma vrtića specifičan proces svojstven jedino ustanovi koja ga izrađuje.

Gradnja kurikuluma vrtića se u tom smislu odvija dvosmjerno izvana prema unutra i iznutra prema van (sveukupnost interakcija – kurikulum vrtića), a taj proces je kontinuiran, on nikada ne prestaje. Kurikulum u cjelini može se graditi, mijenjati i unaprjeđivati ukoliko svaki od integralnih dijelova procesa promatramo i unaprjeđujemo individualno, ali u kontekstu sustava u okviru kojeg se odvija. To znači da se bez kontinuiranog promišljanja i rada na svim segmentima odgojno-obrazovne ustanove teško može graditi kvalitetan kurikulum.

2. Kurikulum Dječjeg vrtića Čigra

2.1. Misija i vizija Dječjeg vrtića Čigra

Misija

Naša je misija djeci pružati visokokvalitetno obrazovanje i skrb u sigurnom, poticajnom i inkluzivnom okruženju koje je temelj za cjeloživotno učenje.

Vizija

Odgajamo djecu kao buduće inovativne, kreativne i odgovorne građane svijeta koji upravljaju tehnologijom umjesto da ona upravlja nama.

Dječji vrtić Čigra je ustanova koja želi sustavno i kontinuirano raditi na unapređenju kvalitete rada. U cilju toga vrtić godinama provodi samovrednovanje kroz anketiranje roditelja i djelatnika. Samovrednovanje je sustavan, unutrašnji proces usmjeren na osvjetljenje trenutačnog stanja u ustanovi, na postignuća, na detektiranje problema i predlaganje strategija. Povratni rezultati koje dobivamo vrlo su visoki. No, to nam samo daje još dodatni poticaj da održimo naš rad visoko na ljestvici kao jedna od cijenjenih ustanova predškolskog odgoja od strane roditelja, resornog ministarstva i lokalne zajednice.

2.2. Načela kurikuluma Dječjeg vrtića Čigra

Dječji vrtić Čigra dugogodišnji je simbol kvalitete u predškolskoj edukaciji. Sigurnost i kvaliteta naša su premisa. Oblikujemo situacije i uvjete koje proces učenja osnažuju i potiču, permanentno se obrazujemo, promatramo i uvodimo inovacije u program i metode rada. Svjesni činjenice da odgajamo djecu za svijet budućnosti kojeg ne poznajemo, želimo da ih želja za učenjem prati cijeli život.

Roditelji su ravnopravni sudionici u odgojno obrazovnom procesu i glavni partneri u unapređivanju kvalitete našeg vrtića. Gradimo demokratske i kvalitetne odnose utemeljene na prihvaćanju i razumijevanju svih sudionika u odgojno obrazovnom procesu.

Samovrednovanje je za nas profesionalni izazov i zadovoljstvo, prilika za osobni rast, učenje i razvoj našeg vrtića.

Dječji vrtić Čigra je način života, življenja u zajedništvu, društveno odgovoran vrtić s naglašenim obiteljskim odgojnim vrijednostima te višegodišnjom tradicijom koji budućnost svih nas, živi i stvara danas.

Želimo da Dječji vrtić Čigra bude centar izvrsnosti i inovativnosti u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Namjera nam je stvarati i provoditi programe prilagođene djeci, poštujući suvremena pedagoška znanja i smjernice, uvažavajući roditelje kao ravnopravne partnere u tom procesu.

Načela na kojima je temeljen Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a koja time čine i vrijednosna uporišta od kojih se polazi u radu Dječjeg vrtića Čigra su:

- fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću;
- partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom;
- osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju;

- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa predstavlja jedan od temelja kvalitetne prakse dječjeg vrtića i nije ga moguće ostvariti izolirano od drugih čimbenika te se stoga kontinuirano trudimo osigurati kvalitetno vođenje, odnose, materijalne, prostorne i organizacijske pretpostavke, senzibilitet odgojitelja. Fleksibilnost se osigurava u vremenskom, prostornom i organizacijskom kontekstu. Polazeći od individualiziranog pristupa djetetu, prihvaćaju se individualno različiti ritmovi djece te fleksibilnost samog procesa. Fleksibilnost procesa ostvarujemo kroz:

- fleksibilni dnevni odmor ovisno o potrebi i ritmu djeteta;
- fleksibilno uzimanje obroka (doručak u periodu od 8 do 9 sati, prema potrebi i duže)
- specifičan ritam prehrane za djecu najmanje jasličke dobi...;
- fleksibilna organizacija rada (vrtić radi od 7 do 18h)
- potičemo kretanje djece među odgojnim skupinama

Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom

Cjelovit rast i potpuni razvoj djetetovih potencijala teško je ostvariv bez partnerstva dvaju temeljnih sustava u kojima dijete raste i razvija se - obitelji i vrtića. Iz tog razloga roditelje prepoznajemo kao primarne odgajatelje svoje djece te partnere u odgoju u dječjem vrtiću.

Vrtić nudi i potiče različite oblike suradnje s roditeljima:

- svakodnevna razmjena informacija roditelja i odgajatelja;

- informiranje putem elektronske pošte, panoa, letaka, web stranice, platforme Okitoki, društvenih mreža (Facebook, Instagram), Youtube kanala;
- posredovanje kulture djetinjstva roditeljima putem dokumentiranog materijala izrade s djecom;
- individualni razgovori odgajatelja i roditelja održavaju se prema potrebi i dogovoru, a najmanje jednom mjesečno u popodnevnom terminu i prema dogovoru u periodu popodnevene pauze roditelja koji rade u blizini vrtića
- planiraju se tri roditeljska sastanka po svakoj odgojno-obrazovnoj skupini
 - prvi je namijenjen prezentaciji stručnog rada (najava kurikuluma). U novoformiranim skupinama potrebno je provesti roditeljske sastanke na temu sigurnosti u vrtiću;
 - drugi sastanak planira se u dogovoru s članovima stručnog tima i realizira se kao radionica s aktualnom odgojnom problematikom
 - treći sastanak namijenjen je prezentaciji stručnog rada preko godine te plan za iduću školsku godinu
- organiziraju se i prigodna druženja djece, roditelja i odgajatelja, najčešće u vrijeme blagdana ili prilikom završnih svečanosti i sl.;
- organiziramo interesne roditeljske sastanke (o prilagodbi djece u vrtiću, o pripremi djece za školu i druge teme po odabiru i u pripremi stručnih suradnika, a namijenjeni su svim zainteresiranim roditeljima);
- roditelji su uključeni u rad odgojno-obrazovne skupine od procesa planiranja (npr. doprinos obogaćivanju materijalne okoline), realizacije (sudjelovanje u neposrednom radu

odgojne skupine, sudjelovanje u projektu odgojne skupine i sl.)

- tjedni plan
- vrednovanja rada kroz ankete na kraju školske godine
- savjetodavni rad članova stručnog tima, svakodnevno prema potrebi i dogovoru.
- Bookcrossing – razmjena stručne literature, slikovnica...

Tijekom godine organizirani su različiti oblici obogaćivanja redovitih programa vrtića, a radi omogućavanja dodatnih vrijednih iskustava djeci, ali i kao značajan aspekt rada na projektima u vrtićkim skupinama. Cilj nam je omogućiti djeci različita radosna iskustva koja obogaćuju njihov boravak u vrtiću te mogu biti odlični poticaji za daljnji rad u odgojnim skupinama. Također, različiti oblici obogaćivanja redovitog programa omogućuju djeci sudjelovanje u životno-praktičnim aktivnostima, iskustveno situacijsko učenje, upoznavanje lokalne zajednice, razvoj građanske kompetencije te kvalitetnije povezivanje rada dječjeg vrtića i društvenih čimbenika, umjetnički doživljaj.

Posjete izvan vrtića organizirane su za djecu najstarijih vrtićkih skupina, no planirani su različiti oblici obogaćivanja redovitog programa i za mlađu djecu kroz različite sadržaje.

Posjete (kazalištima, kinima, tržnici, knjižnici, muzejima, vatrogasnoj postaji, pekarnici...) realizirat će se tijekom godine prema potrebi aktivnosti koje se događaju s djecom u odgojnoj skupini, u okviru projektnog načina rada i osmišljavanja poticaja.

Predstave, kazališne, lutkarske i druge manifestaciju odabiru se u skladu s odgojnim, estetskim i funkcionalnim kriterijima pritom vodeći računa o verifikaciji od strane resornog ministarstva.

Posebno će se dogovarati i predstave vezano za gostovanje akademskih glazbenika.

Izleti se mogu realizirati tijekom cijele pedagoške godine, osobito vezano uz prigodna događanja u prirodi ili realizaciju projekata nastalih u odgojno-obrazovnoj skupini.

Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju

Pretpostavka kvalitetnog sustava odgoja i obrazovanja jest njegova dobra prohodnost te se ona ostvaruje dobrom suradnjom dječjeg vrtića i osnovnih škola radi razmjene informacija o djeci koja prelaze iz sustava u sustav te radi bolje pripremljenosti na promjenu.

Program predškole integriran je u redoviti desetosatni program. Suradnja će se nastaviti realizirati s Osnovnom školom Rapska (Radnička 50) te Osnovnom školom dr. Vinka Žganca.

Podlogu tvorbe kurikuluma predstavlja okruženje vrtića, a ne izdvojeni sadržaji i predmetna područja. Briga o postizanju i održavanju kvalitete tog okruženja predstavlja temeljni preduvjet kvalitete odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću.

U drugom dijelu pedagoške godine organizirat će se radionice namijenjene roditeljima predškolske djece s ciljem upoznavanja roditelja s igrama sa svrhom vježbanja radne memorije te predčitalačkih i predpisalačkih vještina.

Isto tako, za sve školske obveznike i njihove roditelje organizirano je provođenje CAP programa (program primarne prevencije zlostavljanja).

Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse

osnažuje se kroz kontinuirano istraživanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa od strane praktičara, promišljanje vlastite prakse, povezivanje svih sudionika o-o procesa koji su spremni učiti, istraživati i mijenjati odgojnu praksu i dijeliti to iskustvo s

drugima. Sve navedeno postićemo kontinuiranim cjeloživotnim obrazovanjem.

Odgojno-obrazovni djelatnici dužni su se redovno stručno usavršavati putem:

- prisustvovanja odgojiteljskim vijećima
- prisustvovanje i aktivno sudjelovanje na internim stručnim aktivima i raznim oblicima internog stručnog usavršavanja
- individualno praćenje stručne literature i/ili uključivanje u neke druge oblike stručnog usavršavanja u skladu s humanističko-razvojnou koncepcijom;
- aktivno sudjelovanje na radnim dogovorima;
- aktivno sudjelovanje na sastancima planiranja (za period prilagodbe, tromjesečno i za ljetni period);
- aktivno sudjelovanje na timskim refleksijama
- praćenje stručne i znanstvene periodike
- uključivanje u raznovrsne oblike stručnog usavršavanja izvan vrtića prema Katalogu Agencije za odgoj i obrazovanje, po službenim pozivima i sl.

2.3. Vrijednosti

Vrijednosti definirane Nacionalnim kurikulumom ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja od kojih polazimo u radu, a kojima ćemo unaprjeđivati intelektualni, društveni, moralni i duhovni razvoj djece su:

- znanje;
- identitet;
- humanizam i tolerancija;
- odgovornost;
- autonomija;
- kreativnost;

Znanje

- omogućuje razumijevanje i kritičko promišljanje svega što ga okružuje te snalaženje u novim situacijama;
- u vrtiću dijete znanje stječe aktivno, oslanjajući se na svoj urođeni istraživački i otkrivački potencijal;
- navedeno mu se omogućuje osiguravanjem slobode u izboru prostora, materijala, aktivnosti i suigrača kako bi maksimalno afirmirala djetetova istraživačka priroda te mu se tako omogućilo aktivno i svrsishodno djelovanje.

Identitet

- izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta;
- osnaživanje djeteta da bude dosljedno samo sebi, razvija samopoštovanje, stvara pozitivnu sliku o sebi te izgrađuje osjećaj sigurnosti u susretu s novim ljudima i iskustvima u užem i širem socijalnom okruženju.

To podrazumijeva odstupanje od predrasuda i stereotipa te prihvaćanje individualnih osobitosti svakog pojedinog djeteta.

Navedeno se svakodnevno omogućava i potiče poštivanjem individualnih osobnih i kulturoloških obilježja svakog djeteta, uvažavanjem i poticanjem istih, a sve kroz homogenizaciju odgojne skupine i izgradnju identiteta svake pojedine odgojne skupine i svakog pojedinca unutar pojedine odgojne skupine.

Humanizam i tolerancija

- razvoj senzibiliteta djece za potrebe drugih, prihvaćanje drugih i shvaćanje važnosti međusobne povezanosti s njima;
- oblikovanje odgojno-obrazovnog pristupa temeljenog na suosjećanju, prihvaćanju i međusobnom pružanju potpore, kao i osposobljavanju djeteta za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih;
- u svakodnevnom odgojno-obrazovnom radu isto se potiče na razini vrtića i na razini svake odgojne skupine i to u svim

strukturama jer se potiče poštivanje i prihvaćanje različitosti te uvažavanje istih.

- humanizam i tolerancija potiče se kroz inkluziju djece s posebnim potrebama, ali i kroz razvoj osjećaja za druge i drugačije kulture, jezike, vjere i sl.

Odgovornost

- prema općem društvenom dobru, prirodi te prema sebi samima i drugima;
- odgovorno ponašanje pretpostavlja smislen i savjestan odnos između osobne slobode
- i odgovornosti djeteta te samoprocjenu vlastitog djelovanja, mišljenja i učenja;

Djeci stoga treba omogućiti slobodu izbora aktivnosti, sadržaja, partnera, prostora i načna oblikovanja aktivnosti te ih poticati da uče preuzimati odgovornost za svoje izbore. Samo dajući im slobodu može ih se poticati na razvoj odgovornosti.

Autonomija

- usmjeravanje razvoja samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta;
- razvija se poticanjem inicijativnosti i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti;
- dijete se potiče na donošenje odluka i vršenje izbora, ostvarenje vlastitih prava te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja;
- autonomiju je moguće razvijati u primjereno i poticajno kreiranom okruženju za učenje u okviru kojeg postoji mnoštvo izazovnih poticaja, u okruženju u kojem dijete ima slobodu izbora partnera te dovoljno vremena za svoje aktivnosti.

Isto podrazumijeva da se autonomija na adekvatan način može poticati i razvijati samo u primjerenom i promišljenom okruženju za učenje.

Kreativnost

- prihvaćanje prirodne kreativnosti djeteta koju tijekom odgojno-obrazovnog procesa treba njegovati, poticati i razvijati različitim oblicima izražavanja i stvaranja;
- poticanje razvoja divergentnog mišljenja djeteta i to u svim vrstama aktivnosti, područjima učenja i komunikaciji;
- razvoj i poticanje kreativnosti te omogućavanje i poticanje različitih modaliteta dječjeg izričaja te osiguravanje mnoštva neoblikovanih materijala koji omogućuju razvoj divergentnog mišljenja je jedna od osnova svakodnevnog odgojno-obrazovnog rada.

2.4 Cilj

Cilj odgojno-obrazovnog rada jest stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja za ostvarenje cjelovitog razvoja djeteta i razvoj njegovih kompetencija te omogućavanje zadovoljavanja djetetovih potreba te poštivanja prava djeteta.

Različiti segmenti odgojno-obrazovnog procesa su integrirani u cjelinu, a ne vremenski i sadržajno parcelizirani. Kurikulum vrtića je usmjeren prema razvoju kompetencija djece, a ne parcijaliziranom usvajanju sadržaja. Djeca različite kronološke dobi mogu imati različito razvijene kompetencije te je stoga nužno svako dijete u kontekstu njegova razvoja promatrati individualno. U skladu s Preporukom Europskog parlamenta, a koje je prihvatila Republika Hrvatska te koje su prepoznate i u Nacionalnom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, pa tako i u

kurikulumu Vrčića osam je temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje:

1. Komunikacija na materinskom jeziku - osnažuje se osposobljavanjem djeteta za pravilno usmeno izražavanje, i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava; uključuje i razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i o potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način. Planiramo i kreiramo poticajno jezično okruženje te poticanje djece na raznovrsne interakcije s drugom djecom i odraslima;
2. Komunikacija na stranim jezicima - u vrtićkim skupinama provodi se program ranog učenja engleskog jezika. Prepoznajemo da je najprimjereniji situacijski pristup učenju koji djetetu omogućuje upoznavanje, razumijevanje i smisleno korištenje stranog jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija.
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju - razvija se poticanjem djeteta na razvijanje i primjenu matematičkog mišljenja u rješavanju problema u raznim aktivnostima i svakodnevnim situacijama. Djecu se potiče da postavljaju pitanja, istražuju, otkrivaju i zaključuju o zakonitostima u svijetu prirode. Vodimo računa o primjerenosti potpori odgajatelja o zoni sljedećeg razvoja;
4. Digitalna kompetencija - djecu se upoznaje s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom. U najstarijim vrtićkim skupinama nastojimo pružiti svakom djetetu da istraži STEM načela i dobije pristup vitalnim vještinama 21. stoljeća na jeziku koji djeca mogu razumjeti (robotika, Bee Bot, programiranje). Pretpostavka za daljnji poticaj za razvoj

kompetencije je dostupnost tehnologije i omogućavanje djeci korištenje iste;

5. Učiti kako učiti – kod djeteta se kontinuirano potiče osposobljavanje za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanjem djece u planiranje i organiziranje tog procesa. Razvoj navedene kompetencije se potiče kroz svakodnevnu komunikaciju i uključivanje djece u odlučivanja u skupini (od planiranja, provedbe aktivnosti te vrednovanja – pravo na sudjelovanje, ovisno o dobnoj primjerenosti).
6. Socijalna i građanska kompetencija - poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti, kroz svakodnevne poticaje, komunikaciju i aktivnosti (naročito iz područja građanskog odgoja te interkulturalnog odgoja);
7. Inicijativnost i poduzetnost - sposobnost djeteta da iznosi vlastite ideje i ostvaruje ih u različitim aktivnostima i projektima. Uključuje stvaralaštvo, inovativnost itd. te kompetencije su temelj stjecanja različitih znanja, vještina i sposobnosti djeteta. Djeci se omogućuje iznošenje vlastitog mišljenja, ideja, sudjelovanja u planiranju i provedbi. Prepoznamo da kultura vrtića treba biti takva da prihvaća i potiče inicijativnost i poduzetnost djeteta u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa, što mu omogućuje prakticiranje uloge aktivnog sukonstruktora kurikuluma te na tome kontinuirano radimo;
8. Kulturna svijest i izražavanje - razvija se poticanjem djece na stvaralačko izražavanje ideja, iskustava i emocija djeteta u nizu umjetničkih područja, razvojem svijesti o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj baštini, razumijevanje kulturne i

jezične raznolikosti, svakodnevno i uz obogaćivanje života djece u vrtiću

Razvoj ključnih kompetencija jedna je od osnovnih niti vodilja razvoja kurikuluma vrtića pa time i svakodnevnog odgojno-obrazovnog procesa. Odmicanjem od orijentacije na sadržaje te prihvaćanjem integrirane prirode djetetova učenja i cjelovitosti razvoja djeteta u svakodnevnom odgojno-obrazovnom procesu planiramo prostorno-okruženje, materijale i aktivnosti izbjegavajući tako umjetnu parcijalizaciju učenja iz pojedinih područje. Svijest o tome da se ključne kompetencije mogu razvijati neovisno o sadržaju i/ili temi te neovisno o području razvoja te svijest o tome da sadržaj i/ili temu treba koristiti kako bismo postigli kontekstualno učenje, učenje u okviru onoga što je djetetu blisku pa je samim time i intrinzična motivacija za učenje veća te iskorištavajući taj interes/temu/sadržaj za cjelovito poticanje razvoja djeteta te razvoja pojedine/više ključnih kompetencije uvelike doprinosi kvaliteti razvoja i učenja djeteta u kontekstu učenja za život.

2.4. Značajke kurikuluma vrtića

Promišljajući o izgradnji našeg kurikuluma pokušali smo razraditi korake tog procesa te smo zajednički promišljajući o procesu izgradnje kurikuluma došli do zaključka kako se radi o jednom cikličnom odnosno spiralnom procesu sastavljenom od planiranja, djelovanja, promatranja i refleksije jer kurikulum dječjeg vrtića, pa tako i naš podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koje uključuje djecu i

odrasle. Odnosno podrazumijeva proces koji je dinamičan i koji nikada ne prestaje. Isti je zato sastavljen od:

1. PRIKUPLJANJA INFORMACIJA

Planiranje vrtićkog kurikuluma započinje prikupljanjem relevantnih informacija o ustanovi, djeci, odgojiteljima, roditeljima, zajednici i kontekstu. Temeljem tih informacija moguće je razvijati vlastito znanje i razumijevanje o djeci i onome što im je potrebno, a posljedično građenje vlastitog kurikuluma.

2. ANALIZE PRIKUPLJENOG

Potrebno je analizirati koje su to potrebe, interesi, specifičnosti djece, odgajatelja, roditelja, zajednice, ustanove, a sve u svrhu podrške razvoja i učenju djeteta.

3. POSTAVLJANJA PITANJA

Za razvoj kurikuluma važno je zapitati se kakav vrtić se želi izgraditi te to uskladiti s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj.

4. PLANIRANJE AKCIJA

Ključna stvar je imati na umu da se kroz kurikulum vrtića planiraju kontekstualni uvjeti za odgojno-obrazovni proces (učenje i istraživanje, stjecanje iskustava), a ne precizan tijek aktivnosti.

5. PROVEDBE AKCIJA

6. PRAĆENJA I DOKUMENTIRANJA

7. REFLEKSIJE I REVIDIRANJE POSTOJEĆEG

U nastavku razrađujemo kurikulum našeg vrtića prema njegovim značajkama.

INTEGRIRANOST

- odgojno-obrazovni rad s djecom radi se po principu cjelovitosti što znači da planiramo poticaje za cjelovit razvoj djeteta, uključujući sva područja razvoja; aktivnosti djece ne

strukturiraju se prema izdvojenim metodičkim područjima, niti se sadržajno i vremenski odjeljuju;

- znanje se djeci ne prenosi kontroliranim metodama poučavanja (transmisijski), nego stvaramo uvjete za autentična djetetova iskustva, svrhovitu aktivnost i ostvarenje dinamičnog pristupa učenju;
- djeci osiguravamo različite izbore (igre, suigrača, poticaja, aktivnosti...);
- osnažujemo i podržavamo samoorganizacijski potencijal djece, odnosno njihovu neovisnost i samostalnost u aktivnostima;
- odgojno-obrazovni proces organiziramo tako da dijete prema svojim potrebama, mogućnostima, interesima i sposobnostima slobodno bira sadržaje svojih aktivnosti;
- potiče se rad s djecom na projektima koji predstavljaju oblik integriranog kurikulumu;
- materijalno okruženje podržava različite strategije i stilove učenja djece kroz sve senzorne modalitete.

RAZVOJNOST

- u planiranju odgojno obrazovnog procesa u našem vrtiću dajemo prednost praćenju i podupiranju trenutnih interesa i mogućnosti djece;
- odgajatelj organizira okruženje za učenje, prati i procjenjuje postojeće interese, znanje i razumijevanje djece s ciljem podrške njegovom daljnjem razvoju na način novih intervencija u okruženju;
- stimuliraju se rasprave s djecom i među djecom;
- odgajatelji prate što djeca rade i kako razmišljaju na temelju čega promišljaju intervencije u oblikovanju odgojno-obrazovnog procesa;

- sadržaj učenja je manje bitan od kvalitete iskustava djeteta i samog procesa učenja;
- odgajatelj stvara uvjete za učenje djece, a ne aktivnosti.

HUMANISTIČNOST

- podržavamo razvoj autonomije i emancipaciju djece u procesu odgoja i obrazovanja (samostalnost već od jasliske dobi, prilikom prehrane, odijevanja i ostalih svakodnevnih životnih situacija);
- odgajatelj potiče i podržava inicijativu djece (situacijski poticaji, samoinicirane aktivnosti...);
- potičemo kritičko razmišljanje kod djece, samostalno donošenje odluka i uvažavamo dječju perspektivu, posebno kroz rad na realnoj i pozitivnoj slici o sebi;
- cjelokupnom kulturom vrtića podržavamo obrazovanje za demokratski način života (sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda);
- dijete ima pravo da ga se razumije i poštuje (neautoritaran i demokratičan ustroj).

KONSTRUKTIVISTIČKI I SUKONSTRUKTIVISTIČKI PRISTUP

- omogućujemo djetetu da uči čineći i surađujući s drugom djecom i odraslima u poticajnom materijalnom i socijalnom okruženju;
- ponuda materijala nužno posjeduje odgojno-obrazovni potencijal;
- djeci se nude poticaji koji im omogućuju učenje u zoni sljedećeg razvoja;
- pri izboru materijala vodimo računa o tome da zadovoljavaju djecu, kako različite kronološke dobi, tako i ovisno o njihovim prethodnim iskustvima, predznanju i interesima;

- njegujemo individualni pristup djetetu (djeca ne uče na isti način, nemaju ista predznanja i interese).

U odnosu na dijete:

- poticanje integriranog, suradničkog učenja djeteta
- stvaranje uvjeta za i poticanje razvoja kompetencija djeteta
- poticanje aktivnog sudjelovanja u svim aspektima odgojnog procesa
- osiguravanje slobode izbora aktivnosti i materijala
- uvažavanje djetetovih interesa, ideja, inicijativa i spontanih situacijskih poticaja u građenju programa
- uvažavanje, poticanje i korištenje različitih strategija učenja djeteta
- podržavanje međusobnog druženja djece i druženja djece s odraslima
- olakšavanje prilagodbe
- priprema za školu
- realizacija razvojnih i preventivnih programa
- razvijanje aktivnog, istraživačkog odnosa djeteta spram okoline
- uvažavanje individualnih različitosti i potreba djeteta
- promocija i zaštita prava djeteta
- poticanje djetetove prirodne radoznalosti i intelektualne znatiželje
- osmišljavanje i korištenje postojećih programa u cilju obogaćivanja poticajne ponude

U odnosu na odgojitelje i druge radnike:

- razvijati timski pristup planiranju i realizaciji aktivnosti odgojitelja
- intenziviranje rada na samovrednovanju odgojnog djelovanja

- jačanje odgojiteljskih kompetencija za stvaranje integriranog, razvojno primjerenog konteksta

I ove školske godine naglasak stavljamo na razvoj digitalnih kompetencija odgajatelja. Pojava informatičke tehnologije utječe na sve sfere ljudskog život tako da informatička pismenost postaje sastavni dio stručnih kompetencija odgajatelja.

Informatičkom pismenošću odgajatelj:

- unosi pozitivne promjene u praksi
- ostvaruje bezbroj novih perspektiva i mogućnosti u o-o procesu
- mijenja odgojno obrazovnu praksu u svrhu njenog bogaćenja

U odnosu na roditelje:

- korištenje roditeljskih resursa
- poticanje aktivnog sudjelovanja roditelja u unapređivanju kontekstualnih uvjeta i obogaćenju rada s djecom (roditelj – aktivni sudionik u radu odgojne skupine)
- kontinuirano nuditi roditeljima raznolike oblike suradnje

2.4.1. Programi

Vrtićkim kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada za programe koje vrtić provodi.

Sadržaj programa predškole za djecu uključenu u redoviti program u našem vrtiću provodit će se u sklopu redovitog programa. Programom se predviđa provedba aktivnosti i izvan ustanove (posjeti, izleti...)

U sklopu redovitog 10 satnog programa provode se različiti programi s ciljem obogaćivanja redovitog odgojno-obrazovnog programa:

Ove godine u sklopu redovnog programa uvodimo digitalne alate u vrtićkim skupinama u cilju upoznavanja s mogućnostima moderne tehnologije, stvaranja novih sadržaja te izražavanja. Istraživanja su pokazala da prikladno korištenje IT pruža dodatnu mogućnost da djeca razviju vještine kao što su:

- razvoj fine motorike
- razvoj jezika i pismenosti
- usvajanje matematičkih vještina
- razvoj kognitivnih sposobnosti
- razvoj mašte i kreativnosti
- razvoj suradnje

Pravilnim korištenjem digitalnih alata djeci je uz razvoj osnovnih vještina omogućeno da:

- stvaraju i budu kreativna
- uče i proširuju znanja
- istražuju, pronalaze informacije
- rješavaju probleme i misle kritički
- govore, surađuju i raspravljaju
- otkrivaju mogućnosti i rizike digitalne tehnologije

Uz digitalizaciju kao novi pristup u usvajanju novih odgojno obrazovnih sadržaja u redovan program uključeni su:

- kraći engleski program (integriran u program na dva objekta)
- kraći likovni program (integriran na jednom objektu)
- sportski program (integriran na dva objekta)
- Rad s potencijalno darovitom djecom
- Folklor (integriran program u jednoj skupini)
- CAP program

Preventivni programi

- Antikorupcijski program

Programom prema djeci i njihovim roditeljima, te također prema svojim zaposlenicima, djelujemo na razvijanju temeljnih ljudskih vrijednosti, pri čemu poseban značaj pridajemo razvoju socijalne dimenzije, kao jedne od dimenzija rasta i razvoja.

- Program za održivi razvoj koji se provodi kroz više segmenata u suradnji s djecom, roditeljima i zaposlenicima
 - ekonomski i socijalni razvoj koji zadovoljava potrebe živeće generacije, ne podrivajući pritom potrebe budućih generacija
 - trend smanjenja današnje potrošnje energije, resursa i otpada u svrhu opstanka prirodnih sustava o kojima će ovisiti buduće
- Program mjera povećanja sigurnosti – Radne upute
 - detaljan opis protokola koje nam pomaže u ispravnom odlučivanju u kriznim situacijama , ali i u onim svakodnevnim koje traže povećani oprez
 - namijenjen je odgajateljima i stručnim djelatnicima vrtića

2.4.2. Vrednovanje

Prema Nacionalnom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja čimbenici vrednovanja su:

- u vrtiću: putem anketa
 - odgajatelji i stručni suradnici
 - korisnici vrtića - roditelji
- izvan vrtića:
 - lokalna zajednica
 - nadležne institucije i akademska zajednica

U cilju toga vrtić godinama provodi samovrednovanje kroz anketiranje roditelja i djelatnika. Samovrednovanje je sustavan, unutrašnji proces usmjeren na osvjetljenje trenutnog stanja u ustanovi, na postignuća, na detektiranje problema i predlaganje strategija. Povratne rezultate koje dobivamo, vrlo su visoki. No, to nam samo daje još dodatni poticaj da održimo naš rad visoko na ljestvici kao jedna od cijenjenih ustanova predškolskog odgoja od strane, roditelja, resornog ministarstva i lokalne zajednice.

Unutarnja i vanjska (samo)procjena kvalitete ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja obuhvaća prema Nacionalnom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja:

- cjelinu (ukupnost funkcioniranja ustanove- pravna uređenost, primjena pedagoškog standarda, ukupna kvaliteta odgojno-obrazovnog procesa itd.)
- pojedine segmente - praćenje napredovanja djece, poštovanje prava djece, roditelja i ostalih čimbenika, inkluzija djece s posebnim potrebama, usavršavanje stručnjaka u ustanovi itd.

Odgojitelji vrše svoju valorizaciju i samovrednovanje provedenih aktivnosti:

- na temelju samostalne analize prikupljenih etnografskih zapisa i prevođenja istih u pedagošku dokumentaciju;
- kroz timska planiranja;
- na kraju ciklusa pedagoške dokumentacija (najčešće tromjesečno);
- kroz aktivno sudjelovanje na refleksijama (tromjesečno po odgojnoj skupini).
- kroz anketu na kraju godine odgajatelji ocjenjuju suradnju sa stručnim timom cjelokupnu organizacijsku strukturu
- samovrednovanje svoga rada kroz upitnik

Ravnateljica i stručni tim odgojno-obrazovni rad pratit će putem:

- praćenjem rada u odgojnim skupinama;
- uvidom u pedagošku dokumentaciju odgojne skupine;
- timskim osvrtima i refleksijama na sastancima planiranja i dogovorima

Roditelji vrednuju cjelokupan rad odgojno-obrazovne ustanove i to kako organizacijski segment tako i zadovoljstvo stručno-pedagoškim radom kroz:

- upitnike za roditelje na kraju pedagoške godine
- tijekom čitave godine kroz pohvale i pritužbe najčešće putem e-maila

2.4.3. Dokumentiranje u planiranju

Sustavno dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa podrazumijeva prikupljanje različitih etnografskih zapisa (pisane anegdotske bilješke, dnevnici, dječji likovni radove, grafički prikazi te audio i video zapisi, fotografije, slajdovi i dr.).

Dokumentacija je temeljno polazište za razvoj dijaloga među uključenim subjektima jer omogućava podlogu za razmjenu mišljenja i razvoj zajedničkog znanja i razumijevanja.

Dokumentiranje je i samo po sebi istraživački proces, a namijenjeno je dokumentiranju aktivnosti djece i dokumentiranju aktivnosti odraslih, a sve s ciljem dubljeg razumijevanja njihovih aktivnosti. Sustav i kulturu ustanove čine primarno uključeni subjekti i njihovi međusobni odnosi te samo razumijevajući njihove akcije i međusobne interakcije moguće je mijenjati i unaprjeđivati cjelokupnu kulturu ustanove pa tako i odgojno-obrazovni proces. Upravo je dokumentacija temeljno uporište planiranja, oblikovanja i vrednovanja kurikuluma ustanove.

U našem vrtiću dokumentaciju se prikuplja i koristi već dugi niz godina te na prikupljanju i korištenju iste želimo i dalje raditi kako

bi se za mijenjanje i unaprjeđivanje cjelokupnog konteksta vrtića mogao iskoristiti njezin puni potencijal. Dakle, proces prikupljanja dokumentacije i korištenje iste moglo bi se sažeti na sljedeći način.

Dokumentiranje postaje osnovnom alatkom razvoja kurikuluma ukoliko se na kurikulum gleda kao na sveukupnost interakcija svih uključenih subjekata u okviru specifičnog okruženja/kulture same ustanove i kulture i socijalnog konteksta same ustanove.

Dokumentacija odgojiteljima nudi mogućnost komunikacije i razmjene informacija i ideje, a onda i platformu za razvoj zajedničkog znanja i razumijevanja o djetetovim aktivnostima i načinima učenja i istraživanja. Samim time ona postaje platforma za razvoj cjelokupne ustanove jer se ista razvija i unaprjeđuje primarno kroz izgradnju zajedničkog znanja i razumijevanja.

Dokumentacija omogućava roditeljima uvid u ono što njihova djeca rade, omogućava im, ne samo da vide produkt, nego da vide i proces rada.

Ona omogućava roditeljima uvid u proces učenja djeca čime se zapravo oblikuju i očekivanja roditelja od vlastitog djeteta i odgojno-obrazovne ustanove.

Dokumentacija je snaga koja čini ispreplitanje akcije djece i odraslih vidljivima i koja unaprjeđuje kvalitetu komunikacije i interakcije. Stoga je dokumentacija neprocjenjivo vrijedan alat pri gradnji kurikuluma. Upravo se kroz dokumentaciju/pomoću dokumentacije kurikulum materijalizira – postaje vidljiv; vidljiva postaje njegova povezanost sa službenim kurikulumom, vidljivi postaju stvarni odnosi i vrijednosti, vidljive postaju interakcije i intervencije, vidljivi postaju djeca i njihovi procesi učenja te je iz tog razloga dokumentiranje za gradnju kurikuluma ne samo važno

već je nužnost. Dokumentacija je osnovna alatka izgradnje kurikuluma.

2.4.4. Profesionalni razvoj stručnih djelatnika vrtića

Kvalitetno inicijalno obrazovanje i kontinuirani profesionalni razvoj stručnih djelatnika vrtića imaju izravni utjecaj na implementaciju Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Kvalitetna odgojno-obrazovna praksa vrtića i kurikulum koji se iz nje generira ostvaruje se i razvija „iznutra“, od odgojitelja i drugih stručnih djelatnika vrtića, za što im je potrebno osigurati primjereno kontinuirano profesionalno učenje i razvoj. Profesionalni razvoj odgojitelja treba rezultirati ne samo pomacima u znanju, nego i promjenama u njegovim uvjerenjima i djelovanju.

Odgojitelji i ostali stručni djelatnici vrtića pripremaju i programe usavršavanja koji uključuju individualne i grupne oblike rada na razini ustanove i izvan nje. Među oblicima profesionalnog usavršavanja izvan vrtića posebno mjesto zauzima stvaranje profesionalnih zajednica učenja (umrežavanje vrtića). Profesionalne zajednice učenja usmjerene su k poticanju odgojitelja i svih drugih subjekata odgojno-obrazovnoga procesa na kontinuiranu razmjenu svojih profesionalnih ekspertiza, uvida i znanja, kao osnove njihova zajedničkog učenja i razvoja.

Ovako shvaćenome profesionalnom razvoju stručnih djelatnika vrtića pridonosi i sudjelovanje u različitim programima profesionalnog usavršavanja, koji uključuju predavanja stručnjaka, radionice, prezentiranje primjera dobre prakse i slično.

Zaključak

S ciljem modernizacije, konkurentnosti na tržištu i proširenja novim metodama učenja, koje u globalnom društvenom razvoju više nisu nove, uvodimo intenzivno IT tehnologije u odgojno obrazovne sadržaje namijenjene djece. To je samo nastavak digitalizacije cjelokupnog dosadašnjeg rada svih čimbenika odgojno obrazovnog procesa vrtiću, od tehničkog, preko stručnog osoblja do roditelja.

Cilj nam je da naš vrtić, ustanova za rani i predškolski odgoj, bude mjesto veselja, učenja i smijeha, mjesto susreta generacija djece i njihovih roditelja, mjesto zajedničkih sjećanja u kojem gradimo njihovu budućnost, ali i osluškujemo korake djetinjstva.

U cilju toga je i kontinuirano istraživanje, vrednovanje, kontinuirano mijenjanje kurikuluma naše predškolske ustanove koje je usmjereno osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece te razvoja kompetencija, ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve.